

The CIVIL warS, 1984

Aquesta exposició coincideix amb la presentació de l'obra **Don Juan Último** de Vicente Molina Foix i Robert Wilson, al Teatro María Guerrero de Madrid.

IVAM CENTRE DEL CARME
16 setembre / 22 novembre 1992

Col·labora:

CARRER MUSEU, 2 - 46003 VALÈNCIA
Tel.: (96) 391 26 93 / 391 63 04, Fax: (96) 392 10 94

De dimarts a diumenge de 12 a 14'30 i
de 16'30 a 20 hores. Entrada gratuïta.

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

Robert Wilson

¡Que útils són les definicions! Amb uns pocs conceptes ja hem classificat i descrit les persones i els elements artístics; si això no és exacte en el cas dels autèntics dibuixants, escenògrafs, artistes del vídeo, directors de teatre, escultors, empresaris, pantomims, il·luminadors, molt menys ho és per a Robert Wilson, qui reuneix en si tots aquests, sense ser per això un d'aquells artistes multimèdia dels anys seixanta.

Wilson no pot acceptar aquestes catalogacions en la seua estretor tipificadora perquè creu en la força dels quadres, en la possible transmissió de les visions poètiques, sempre i quan siguin dutes a terme amb la màxima aplicació artística i es reproduesquen amb una brillantor precisa.

Els seus dibuixos són sicogrames, ombreigs, ennegriments i condensacions de línies que es poden descriure com a superfícies monocromes i també com a quadre escènic figuratiu. Recorden els gargots nerviosos de Twombly i els camps d'Oelze que prenen a poc a poc forma d'uns boscos densos. Els dibuixos no neguen mai l'escenari de format rectangular, el salt visual des de la realitat escènica: tenen la intenció de cridar l'atenció sobre la percepció de l'espai escènic, estan tots proveïts dels números d'acte i escena –i, tanmateix, revelen el seu encant com a dibuixos independents, lliures. No són mai conscientment uns treballs "lliures" d'un escenògraf, sinó uns apunts d'una persona creativa que resulta ser un dibuixant excel·lent. Allò que té de funcional el dibuix no impedeix la seua independència.

Això també és cert en el cas de les escultures, les quals no són el producte de la "lliure" creació escultòrica a banda del treball escènic, sinó que sempre han estat d'utilitat dins les obres. Encara que les haja fet algun taller de teatre tot tenint en compte solament els efectes a distància, també són unes escultures que es deixen veure de prop i permeten una experiència òptica aïllada.

Un conjunt com l'estrany llit estereomètric amb guardaroba i llum d'*Einstein on the beach* (Einstein a la platja), que, el 1980, es va trobar enmig de quadres, escultures, instal·lacions de vídeo i *environments* de la Whitney-Biennial a Nova York, conservava una independència com pocs *environments* artístics que amb freqüència tendeixen cap al literari-il·lustratiu. Les sòbries escultures mobiliàries ara fins i tot encaixen en un terreny actual de l'escultura moderna, entre l'art de funcionalitat aparent i el disseny aparentment inútil –com també les arquitectures postmodernes treballen amb uns elements d'aparença teatral per tal d'amagar al seu darrere les plantes i els estils funcionals de l'habitatge.

Robert Wilson –vull deixar-ho clar– no exposa escultures fetes per a un espai d'objectes d'art, sinó que es tracta d'uns accessoris escènics dels seus diferents muntatges, en part agafats de l'inventari dels teatres, en part adquirits per col·leccionistes en acabar les funcions. Són cadires especials, amb un sentit determinat en el context escènic i, tanmateix, fascinen com a unitats independents dins d'un espai dedicat a l'art, a causa de la seua forma, el material escollit, la seua sorprenent severitat i senzillesa.

Naturalment, una actitud com la seua no és del tot nova, a Wilson no li falten línies de tradició. La més visible, i per als alemanys segurament la més cridanera, és la línia que ve de la Bauhaus, d'Oskar Schlemmer, els espais escènics del qual eren d'una sobrietat similar, encara que el seu interès no es concentrava tant en l'escultura mobiliària com en el vestit escultòric de les persones-ballarins. Wilson es quedaria fascinat pel següent text d'Oskar Schlemmer: "Cal partir del punt, la línia, de la superfície senzilla, i cal partir de la composició senzilla de superfícies: del cos. Cal partir del color senzill, això és: del roig, del blau, del groc i del negre, del blanc, del gris. Cal partir del material, sentir les diferències del vidre, del metall, de la fusta, etcètera i assimilar-les interiorment. Cal partir de l'estat físic, d'estar present, dempeus, de caminar i, solament al final, de saltar i ballar. Perquè fer un pas és un esdeveniment grandios, i aixecar una mà, moure un dit no ho és menys." (Diari, maig del 1929)

Aquesta reducció a l'essencial, a l'elemental, és important per a Wilson en l'escenari quan s'ocupa de l'espai, de la llum, del curs dels moviments, però també en les seues escultures i dibuixos.

Del text: Robert Wilson: *entre art i funció*
de Wulf Herzogenrath

